

2023. gada valsts budžeta galvenā prioritāte – drošība

Publicēts: 12.01.2023.

[#Budžets2023](#)

[Jaunami](#)

[Ekonomikas transformācija](#)

Lai turpmākajos gados varētu īstenot ekonomikas transformāciju, saskaņā ar valdības deklarāciju, kā svarīgākās prioritātes ir noteiktas valsts drošība un ārpolitika, izglītība, enerģētika, klimats un vide, konkurētspēja un dzīves kvalitāte Pēc valdības koalīcijas plašām diskusijām par nozaru ministriju iesniegtajiem prioritāro pasākumu priekšlikumiem, 2023. gada valsts budžetā piedāvāts īstenot tādus prioritāros pasākumus, kas nodrošinās sabalansētu valdības deklarācijā iekļauto mērķu sasniegšanu.

☞ *“Šīs valdības darba vadmotīvs ir ekonomiskā transformācija un līdz ar to arī valsts budžets būs vērst uz to. Lai efektīvi īstenotu nepieciešamās reformas un sasniegtu nospraustos mērķus, mums ir svarīgi, lai valsts un iedzīvotāji būtu drošībā, lai reizē ar inovācijām veicinām un paplašinām arī mūsu sabiedrības izglītības iespējas, kā arī veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju labklājību,”* uzsver finanšu ministrs Arvils Ašeradens.

Sagatavoto 2023. gada valsts budžeta piedāvājumu finanšu ministrs iesniegs izskatīšanai valdībā. Piedāvājums paredz papildus esošajām valsts programmām finansēt jaunas valdības programmas un prioritātes 710 miljonu eiro apmērā.

Papildu pasākumu īstenošanai 2023. gadā ir paredzēti līdzekļi no fiskālās telpas 215 miljonu eiro apmērā. Kā nepieciešamie finanšu resursi ir izmantoti arī budžeta izpildes procesā pārdalāmie finanšu līdzekļi un papildu iemaksas valsts budžetā no valsts kapitālsabiedrībām, nodrošinot nepieciešamo finansējumu 141 miliona eiro apmērā. Jāņem vērā, ka šis finansējums ir pārdale budžeta ietvaros un nerada papildu deficītu vai ietekmi uz apstiprināto fiskālo telpu. Tāpat valsts prioritātēm un citām iestādēm ārpus fiskālās telpas vienreizējām investīcijām valsts drošības dienestu un spēju stiprināšanai ir paredzēti 354 miljoni eiro.

Gatavojot budžeta piedāvājumu, valdība būtisku finansējumu atvēlēja valsts drošības stiprināšanai, kur pamatā tika atbalstīts finansējums vienreizējiem pasākumiem, kurus ir iespējams finansēt ārpus fiskālās telpas (354 miljoni eiro). Šajā svarīgajā drošības pozīcijā ir paredzēts finansējums ne tikai Aizsardzības ministrijai un Iekšlietu ministrijai, bet arī kritiski svarīgu iekārtu iegādei sabiedriskajiem medijiem. Tas nodrošinās televīzijas signālu nepārtrauktību un mobilitāti, kas ir pamats sabiedrības informēšanai par notiekošo valstī.

Pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādei tiks paredzēts finansējums ik gadu, nodrošinot iedzīvotāju drošību šā brīža sarežģītajos ģeopolitiskajos apstākļos. Tiks stiprināta arī iekšlietu sistēmas infrastruktūra, iegādājoties jaunus ugunsdzēsības transportlīdzekļus un izbūvējot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo katastrofu centrus. Iekšlietu ministrija ir izstrādājusi piedāvājumu, kas nodrošina reģionālo pārklājumu ar modernizētiem krīžu centriem visā Latvijas teritorijā.

Neatkarīgo iestāžu kapacitātes stiprināšanai (atalgojuma paaugstināšanai) un sabiedrisko mediju Latvijas radio un Latvijas televīzijas kapacitātes stiprināšanai un konkurētspējas nodrošināšanai paredzēti 16 miljoni eiro.

Valdība ir vienojusies par kopīgām (valsts) prioritātēm, novirzot tam finansējumu 132 miljonu eiro apmērā no fiskālās telpas. 2023. gadā tiks palielināts minimālo ienākumu līmenis, turpmāk piesaistot to sociāli ekonomiskajiem rādītājiem.

Šogad ir Dziesmu svētku 150. gadadiena, tāpēc jubilejas gadā valdība ir vienojusies par papildu finansējumu svētku sekmīgai norisei. Tāpat rasts risinājums Kultūrkapitāla fonda finansējuma pieaugumam un prognozējamībai, sasaistot to ar nodokļu ienēmumiem.

Vienlaikus valsts prioritātes ir investīcijas mūsu cilvēkos un konkurētspējas stiprināšanā, novirzot būtisku finansējumu zinātnei,

pētījumiem un augstākās izglītības jomai. Turpinot mērķtiecīgu atbalstu veselības stiprināšanai, papildu finansējums piešķirts veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai onkoloģijas jomā, tajā skaitā inovatīviem medikamentiem, kā arī pakalpojumu pieejamībai bērniem.

Paredzēts finansējums valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanai, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atlīdzību (25,8 miljoni eiro). Valdība ir atbalstījusi arī papildu finansējumu tiesu darbinieku kapacitātes stiprināšanai un Uzņēmumu reģistra veikspējai. Savukārt ar valsts drošību saistītiem prioritāriem pasākumiem, analītisko spēju un kapacitātes stiprināšanai – 4,8 miljoni eiro.

Normatīvo aktu un tiesas spriedumu izpildei paredzēts novirzīt ap 11 miljoniem eiro.

Lai 2023. gadā īstenotu nozaru pieteiktās prioritātes, paredzēti 166,8 miljoni eiro, no kuriem trešā daļa – veselības jomas pasākumiem, palielinot ārstniecības personu algas un veselības pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.

Savukārt, lai nodrošinātu atbalstu lauku attīstības politikai, īstenojot kopējo lauksaimniecības politiku, vidējā termiņā tiks nodrošināts būtisks finansējums stratēģisko mērķu sasniegšanai.

Šajā gadā Satiksmes ministrijai paredzēts piešķirt būtisku finansējumu sabiedriskā transporta zaudējumu segšanai, vienlaikus uzdots strādāt pie zaudējumu samazināšanas un Latvijas dzelzceļa finanšu situācijas stabilizēšanas. Tāpat panākta vienošanās piešķirt būtisku finansējumu arī valsts reģionālo un vietējo autoceļu pārbūvei un atjaunošanai gan 2023. gadā, gan vidējā termiņā.

Papildu demogrāfijas pasākumu īstenošanu nodrošinās gan Sabiedrības integrācijas fonds, kam būs jāadministrē vairākas ģimeņu atbalsta programmas, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām īstenojot projektus sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām, gan Ekonomikas ministrija, kas pārraudzīs mājokļu programmu.

Valsts ieņēmumu dienests turpinās uzlabot pakalpojumu kvalitāti, lai mazinātu administratīvo slogu nodokļu maksātājiem. Plānots arī turpināt ēnu ekonomikas ierobežošanas pasākumus, iesaistoties visām nozarēm un izstrādājot nepieciešamās politikas izmaiņas.

Finanšu ministrs ir pārliecināts, ka jau iepriekš budžetā iestrādātie pasākumi (pedagogu atalgojuma pieaugums, minimālās algas paaugstināšana, valsts atbalsts iedzīvotājiem energoresursu cenu pieauguma kompensācijai, atbalsts Ukrainai) un papildu piedāvātie pasākumi 2023. gada valsts budžeta projektā 710 miljonu eiro apmērā, kā arī Eiropas Savienības (ES) fondu investīcijas šogad vismaz 1,3 miljardu eiro apmērā nodrošinās ekonomikas transformāciju un vieglāku iespējamo ekonomikas recesijas seku pārvarēšanu, turpmāk nodrošinot tautsaimniecības konkurētspēju un iedzīvotāju labklājības pieaugumu.

